

ZEMNURIS

LATGALES NOVADA NEDĒĻAS LAIKRAKSTS

Nr. 31 (76)

HRONIKA

* 21. augustā pāt 100 godu, kai Leivōnu draudzē piedzīma goreidzniks un sabiedriskis darbiniks Jōns Jedušs (1896–1968). Paglobots Styglovas draudzes kopūs.

* 21. augustā jubilejas reize filoloģei nu Stērnīnes pogosta Paulīnei Zalānei (1931). 1944. gadā jēi devēs trymā uz Vēciju, nu 1951. gada dzīvoj Amerikā. 1971. goda iegva magistes grādu filologijā, nu 1983. goda ir radiostacijas «Brīvā Eiropa» lat-

gališu literatūras nūdāļas leidzstrōdneica.

«Tāvū zemes kalendars»

A t t ā l ā :
Paulīna Zalāne,
vairōk par jū losit
šo numura 2.
loppusē.

ALBERTS SPOĢIS

LEPNI NES SAVU LIKTENI

VĒROJUMI LKIS KONGRESĀ

Latviešu kara invalīdu savienības (LKIS) biedri arī šogad satikās gadskārtējā kongresā Rīgas Latviešu biedrības zelta zālē, 21. jūnijā. Viņu dzīves tuvojas piepildījumam, sevi ziedojuši Latvijai, bet vēl dzīvi palikušie kādus gadiņus. Tāpēc ir svarīgi satikties vecajiem kanakiem vismaz vienreiz gadā lielākā pulkā. Par viņiem neviens neinteresējas, pat nepiemin, ka tādi eksistē. Viņi ar savām vaimanām tikai traucē atjaunotās Latvijas valsts vadību un veselos turīgos.

Ir vēla saulainas dienas priekšpusdiena. Viņi nāk lēnām. Dažs ar kruķiem, dažs vēl samērā vingrs. Sanākuši ap septindesmit, no biedru kopskaita pie simt-piecdesmit. Savienības padome un valde viņus sagaida, apsveicinās. Katram gribas ko pateikt un vaicāt...

LKIS padomes priekšsēdētājs Oskars Lorencs pieteic uzmanību karogiem, sveic klātesošos, un nacionālo karavīru koris diriģenta Tālivalža Bērziņa vadībā dzied «Dievs, svēti Latviju!». Seko kora izpildītas pāris koncertdziesmas. Padomes priekšsēdis aicina ar klusuma briži pieminēt gada laikā mūžībā aizsauktos 18 LKIS biedrus.

Nāk apsveicēji: brāļības «Lāčplēšu dižsiltis» vārdā prof. Dr. J. Trušiņš, Latvijas brīvības cīnītāju palīdzības fonda — P. Lapsa. Zemessardzes preses daļas — T. Blūmfelds u. c. Rakstiski sveikuši: Nac. DV apvienības vārdā A. Kalvāne, LKIA CV priekšsēdis L. Gutbergs, Kanādas un Ausstrālijas LKIA vadības un Jēkabpils kara invalīdi.

Par LKIS darbu un biedru aprūpi stāsta O. Lorencs un T. Klaucēns no padomes un L. Oliņš no valdes. Padomes priekšsēdis O. Lorencs centies apcīmet biedrus mājās, vērot viņu dzīvi un vajadzības, lai palīdzētu iespēju robežas. Ar LKIA trimdas zemu vadību un dažu DV nodāļu atbalstu varējuši sniegt biedriem zināmu palīdzību. Pabalstos izmaksājuši pāri par Ls 3000. Gaidījuši lielāku tautiešu atbalstu; taču paldies arī par to, ko

saņēmuši. Zināma summa atrodoties Krājbankā neparedzētām vajadzībām. Visiem lielas grūtības; daži nespējot samaksāt pat biedra naudu Ls 1,20 gadā. Latvijas firmas nemīlot invalidus, neatbalstot.

Katra mēneša pirmajā trešdienā esot invalīdiem satikšanās LKIS mītnē Bolderājā, Flotes ielā 3. Daudz jau nu nesanākot; tie, kuriem iespējams, izrunājoties, paņemot grāmatas lasišanai, draudzīgi par sevi pasmaidot un dzīvojot «pārtībā». Esot bijis slīktāk. Ar savu likteni samierinājies. Ko saņemot, to par pensiju nevarot saukt. Katram kapa victa esot izraudzīta... Revīzijas komisija teikto un veikto apstiprināja.

Svarīgākais panākts — agrākās LKIS, kas dibināta 1917. gadā, tiesības tagad likumīgi pārmantotas. Nu varēšot oficiāli pieprasīt un atgūt agrākos LKIS iepriekšumus — Tinūžu muīžu, Ķemeros u. c. Par to izmantošanu vēl nevarot neko teikt: vajadzīgi līdzekļi atgūšanai tiesā. Vispirms svarīgi konstatēt, kādā stāvoklī ipašumi atrodas.

Šogad kongress pārvēlēja LKIS padome un revīzijas komisiju. Valde palika vecajā sastāvā ar Laimonu Oliņu priekšgalā. Padomē ievēlēja 11 locekļus, par priekšsēdi atkal ievēlēja Oskaru Lorenco un vēl 10 locekļus: 4 no trimdas — Leonu Gutbergu (Vācija), Robertu Purlīci (ASV), Pēteri Polnu (Kanāda) un Pēteri Stolniku (Austrālija), un 6 no Latvijas — Tālivaldi Bāliņu, Arnoldu Filipsunu, Tālivaldi Klaucēnu, Jāni Laizānu, Edgaru Sērmlīpu un Ziedoni Siliņu. Revīzijas komisiju kongress apstiprināja līdzīnējā sastāvā: Ēvaldu Stirnu, Bruno Milhertu un Vladislavu Skujiņu. Kongress aicināja LKIS vadību — steidzināt LKIS iepriekšumu atgūšanu, turpināt invalīdu renšu un apliecību izkārtošanu no Vācijas aprūpes iestādēm, kā arī informēt valdību par invalīdu vajadzībām.

VIKTORS TROJANOVS

KRIEVU KULTŪRAS DIENAS

jūlijā ritēja Ludzas rajonā. Krievu kopiena sastāda trešdaļu novada iedzīvotāju, un šo sarīkojumu mērķis bija vairāk piesaistīt jaunu uzmanību viņu kultūrai. No krievu vidus cēlējā 1812. gada Tēvijas kara varonis generālmajors Jakovs Kuļenevs, Ludzas pusē dzīvojuši spilgtā Kozjomas Prutkova tēla radītāji krievu literatūrā. Muižnieki brāļi Žemēžņikovi*, ievērojami mākslinieki garīdznieks Nikolajs Trubeckojs, nesen aizsaulē aizgājušais Pāvels Kravcovs, citi ped-

agogi un gleznotāja Alekseja Gedlevska audzēkņi, ilgus gadus desmitus pilsētā un aprīņķi par ārstiem strādājuši Anīsimis Rekaevs, Mihails Berdžickis, Dimitrijs Voiničs, Zilupē šūpulis kārts Latvijas nacionālās operas solistam Gurijam Antipovam.

Latgales krieviem veltītu pasākumu ciklu ievadīja rīdzinieka Sergeja Ivanova gleznu izstāde Ludzas novadpētniecības muzejā. Zilupes pareizticīgo dievnamā notika liturgija ar Rīgas un Vislatvijas arhibiskapa

1996. GADA 16. AUGUSTS

CENA 5 SANTĪMI

panākta vienošanās par šo partiju ciešākām sadarbības formām un pārīespējamā ūzāgā uz LZS bāzes tās apvienotām. Līdz iespējamai partiju apvienošanai šī gada laikā LZS un TPA apņemušās veidot «apaļo galdu» lauku problēmu apspriešanai, likumprojektu un to labojumu izstrādei. LZS un TPA tāpēc aicina pie problēmu «apaļā galda» Latvijas Vienības partiju un citus politiskos spēkus, kas ieinteresēti atbalstīt spēcīgas partijas veidošanas ideju uz LZS bāzes.

LZS un TPA uzskata, ka piedalīties «apaļā galda» aktivitātēs durvis atvēertas visiem lauku attīstībā ieinteresētajiem politiskajiem spēkiem, iepāši Zemnieku Saeimas pārstāvjiem un arī citiem politiķiem.

LATVIJAS ZEMNIEKU SAVIENĪBA

Š. g. 23. jūlijā paplašinātā LZS Centrālās valdes sēdē pieņems LZS un TPA aicinājums, kas apstiprina domu par visus laukus pārstāvošo politisko spēku tuvināšanos.

Lūdzu informēt par aicinājuma saturu savas nodajās biedrus un izdiskutēt šādas tuvināšanās idejas lietderību.

A. ZUNDA,
Latvijas Zemnieku savienības sekretārs

LZS UN TPA AICINĀJUMS

Vienotas, ekonomiski pamatootas un ilglaicīgas lauku politikas trūkums mūsu valstī novēdis pie ekonomiskas krīzes un stagnācijas. Lielā daļa cilvēku zaudējuši dzīves perspektīvu, ar bažām un izmisumu raugās nākotnē. Par vienu no iemesliem šādam stāvoklim jāatzīst lauku intereses aizstāvošo politisko spēku sadrumstalotība, vienotības trūkums

pagājušajā LZS kongresā pie tā delegātiem griezās arī Vienības partijas priekšsēdētājs A. Kauls, kas pašlaik, diemžēl, jau atteicies no šīs domas un meģina tuvināties ar citu politisko spēku, kam ar laukiem maz kā kopēja.

Vadoties no šādas vienotības idejas, starp LZS un TPA jau ilgāku laiku noris sarunas un ir

PĒTERIS SAKALAURS

SVĒTKI OGRĒ

Sevišķu un pārliecinošu svētību Latvijai deva pāvesta Jāņa Pāvila II apceļojums. Starp daudziem svētīgajiem darbiem pāvests atjaunoja arī svētā Meinarda kultu. Atzīstāmi arī tas, ka pēc viņa vizitācijas Latvijā sākās katoļu baznīcu celtniecība, jo tās ir un paliek mierinājuma vieta, kurā jebkurš cilvēks var ienākt un palikt vienatnē pats ar sevi un Dievu. Dievnami ir nepieciešami pilsētās un citās apdzīvotās vietas.

Baznīcas mūri uz salīgas Daugavā netālu no Ikšķīles, kam nopirk zemes gabalu un uzbūvēja pili arī libiešu aizsardzībai. Nav izslēgta, ka sīrmā senatne svētais Meinards savos Dieva ceļos pirmās takas uz cilvēku sirdim iemina arī Ogrē un tieši tur, kur pēc gada pretī debesīm sniegīs baltais vilni. Neatlaide angli vēlreiz cēla, arī šoreiz nelaime bija klāt — kādā tumšā naktī bāka nodega. Un tikai trešajā reizē, kad viņi to cēla pieticīgi un lūdzot Dieva palīdzību, šī bāka vel šobaltdien rāda ceļu daudziem cilvēkiem.

Pēc senas celtnieku tradīcijas dievnama pamatos iemūrēta kapsula ar vēstījumu nākamajām paaudzēm un lūgšna: «Kungs Dievs, lai Tavas acis ir atvēertas par šo namu nakti un dienu!». Šo vēstījumu kopā ar metropolitu parakstīja draudzes prāvests K. Bojārs, draudzes padomes priekšsēdētājs K. Gailāns, būvdarbu vadītājs O. Tomavičs un citi.

Skaidrs, ka baznīcas celtniecībai naudu ziedos daudzi, bet galvenokārt iesteni tīcīgie, iespējams, pat atraujot kādu kumosu no savas mutes. Taču šodien nauda nereti tiek izniekota, palaista pa vējam vai vienkārši noderīta, tāpēc draudze saprotīši uzņēma arhibiskapa J. Pujata aicinājumu; dievnama celtniecības laikā nelietot alkoholu un šo «lieko» naudu ziedot būvdarbiem.

Darāmā te daudz, bet laika, kā vienmēr, maz, tādēļ Ogres katoļi līdz svēto Meinardu, lai viņš aizlūdz pie Dieva par to, ka līdz salām un sniegam mūsu dievnamam jānoklūst zem jumta. Kopīgiem pūliņiem draudzei, kura pastāv jau no 1935. gada, tas pa spēkam. Ogres katoļi gaida palīdzību un atbalstu arī no ciemiem savas tīcības brāļiem un māsām Latvijā, ārzemēs un visā Dieva radītajā plāšajā pasaule — ziedojušus un iemaksas var izdarīt Romas katoļu baznīcas Rīgas metropolijas kūrījas bankas kontā ar numuru 000701110 a/s LUB Ridzenes nodaļā, kods 310101598 ar norādi — Ogres katoļu baznīcas celtniecībai, vai nodot personiski Rīgas metropolijas kūrījā.

Sodienas nabadzība nav tikai posts, bet arī turība, kurā Dievs stiprina tīcību un katrs pieliksmi savu roku, lai būtu līdzdalīgi neatkārtojamā procesā — dievnama tapšanā. Paies gadi, kad šodienā būs jau vēstures ieguvums, dažs sīrmāks, dažs jaunāks, bet dažs jau arī vīpsaules baltais ceļos vēl un vēl apstāsies pie Ogres katoļu baznīcas, priekā un asarās pateikties Dievam un pašam sev par neizmērojamo žēlastību, kādu veltījis tam. Tēvi un mātēs bēriem un mazbēriem varēs lepni teikt, ka arī mēs cēlām šo baznīcu un par to esam bezgala priecīgi.

Aleksandra un Rīgas garīgo dziesmu bērni kora piedāļšanos. Mazie koristi dziedāja arī vietējā tautas namā. Zilupē notika krusta gājiens uz zvānnīcu un ūdens svētīšanas dievkalpojums pie dziedniecīskā avota pierobežas Opolu sadzā.

Līdzīgi pasākumi vēlāk sarīkoti arī Novoslobodskas, Ludzas un Kārsavas pareizticīgo baznīcas. Rīgas un Zilupes pareizticīgo bērnu kori rādīja savu māku Ludzas tautas namā. Turpat viesojās folkloras ansamblis «Rusiči» un stīgu orķestris no Daugavpils krievu kultūras centra. Ludzānieši sveic Pasienes pagastā dzimušais Latvijas Nacionālās operas solists Nikolajs Goršenins, nodziedot

vairākas ārijas no pazīstamu pasaules komponistu operām. Rajona centrālās bibliotēkas lasītavā notika literārais vakars, veltīts žurnālistes un dzejnieces Jeļenīas Arbuзовas piemiņai. Pianiste Tatjana Golovanova no Zilupes Ludzā sniedza klaviermūzikas koncertu, pie klavierēm bija arī viņas dēls Aleksandrs, bet senās krievu romances dziedāja vīrs Anatolijs.

Kultūras dienas rīkoja orgkomiteja vietējā muzeja darbinieces Innas Jegorovas vadībā.

* Žemēžņikovu dzimtas muiža «Labvārzi» atrodas Verēmu pagasta teritorijā (Rēzeknes raj.). J. E.

REDKOLĒĢIJA: Valija Berkina – Jēkabpils, Jānis Elksnis – Latgales Kultūras centra izdevniecība, Pēteris Gleizdāns – Rēzekne, Jānis Kokins – Daugavpils, Anita Petkune – Krāslava, Antons Rancāns – Preiļi, Antons Slišāns – Balvi, Viktors Trojanovskis – Ludza, Pēteris Zeile – Rīga, Jānis Žugovs – Rīga, ārzemju biroja vadītājs – Alberts Spogis Minsterē.

PAULĪNE ZALĀNE modernās valodas — vācu un franču — studējusi Minesotas universitātē, maģistra grāda iegūšanai pievēršusies vācu un senlaiku literatūrai, sevišķu vēribu velējot mitologijai un folklorai. Strādājusi par vaalodu un literārvēstures skolotāju Lakrosē, Viskonsinā, tad pārcelusies uz Kolorādo. Savienotajās Valstīs vidiņes latviešu centros ik gadus sniegusi apceres par literatūru, rakstniekiem, folkloru un nacionālpolitiskiem jautājumiem. Rakstus un dzejolus publicējusi periodikā un antoloģijā «Latvijas vēsture dzejās un gleznās». Par sabiedrisko un literāro veikumu 1979. gadā saņēmusi Amerikas latviešu katoļu apvienības godalgu, ir LKSA «Dzintars» locekle. Visnotāl sadarbojas ar sava dzimtā novadā Jaundīm, aizvadītā mācību gadā lasīja lekcijas Rēzeknes augstskolā.

P. ZALĀNE

DZIMTINES LAUDIM
Jyusu sirdīs, styrpīs un dzeivōs,
Dzidra dzintara lasēs teirōs,
—
Pasmēju priku.
Jyusu dūmōs, kū seņtāvu zeme
baroj,
Tautas lēneigō gudreiba storoj,—
Atrodū spāku.

IGNATS BLAŽEVIČS, ŽURNĀLISTS, VĀCIJA

LATVIEŠU TAUTAS TRAGĒDIJA

PĀRDOMAS PAR NOŠAUTIEM UN 14. JŪNIJĀ AIZVESTIEM

Gandrīz jau 50 gadus latviešu patvēruma zemēs ik gadus oficiālos sēru sarikojumos pieminēja komunisma briesmīgā nozieguma upurus — nošautos un izsūtītos 1941. gada 14. jūnijā. Pēc Latvijas atbrīvošanas no okupantu varas 1991. gadā, komunisma upuru piemiņas sarikojumi notika arī dzimtenē.

Marksma-ļepinisma ideoloģijas sērga 1941. gada 14. jūnija naktī, līdzīgi kā motorizēta sarkanā armija 1940. gada 17. jūnijā, pārvēlās pāri Baltijas valstīm, izraujot no nakti miega tūkstošiem cilvēku, sadzina tos aizrestotos preču vagonos izsūtīšanai uz koncentrācijas nometnēm Sibīrijā. No Latvijas tajā naktī izsūtīti 16000, bet pieskaitot kāt nošautos mežos, cietumu un NKVD moku kambaros, upuru kopskaits pārsniedz 36000.

Šis komunisma noziegumu laiks, kam tauta deva apzīmējumu «Baigais gads», mūžam nedrīkst izzust no atmiņas. «Baigā gada» upuru atceres un godināšanas 14. jūnija sarikojumos jāietver arī 42000 1949. gada 25. martā izsūtītie. Komunisma upuru piemiņas dienai jākļūst par tautas neizdzēšamo sapūju dienu. Visai pasaulei jāizskaidro, ka komunisma noziedzīgā darbība pret cilvēci sākās jau tūlip pēc ļepinā vadītās Oktobra revolūcijas uzvaras. Jāizskaidro, ka Maskavas vadība noziedzēs pret ANO cilvēktiesību konvenciju, kuru svītīgā ceremonijā parakstīja arī tās pārstāvji. (!) Šajā plašajā informācijas akcijā būtu jāiesaista raidītājs: «Brīva Eiropa», «Brīvība», «Deutsche

Dvēselēs jyusu kai zemē lobā
Rudzu gryuds īsāts pat kailsolā
globoj
Nōkūtnes cereibu dzeits.

NO RAKSTA «ANTONA RUPAINA DARBU NOZĪME:

«Viennēr jaunu ideju pārpilns, rūpēs par tautas likteni urdīts Antons Rupainis bija iecerējis vairākus plāšus darbus, no kā paspēja paveikt apmēram tikai pus. Bet paveiktais ir kā Latgalei, tā visai mūsu tautai tik nozīmīgs, ka grūti iedomāties, kādu robu tautas likteņu izpratnē tas atstātu, ja šie darbi nebūtu radušies. te runa par lielajiem vēsturiskajiem romāniem «Baltie tēvi», «Māra mostas» un «Tauta grib dzeivōt», atstājot malā daudzos stāstus un lugas, kas galvenokārt ir tikai tēlotā laika atspoguļojumi. Mūža beigās rakstnieka atziņa bija, ka nozīmīgi tikai tie darbi, kas kalpo tautai vai cilvēci. Pēc šīs mērauklas viņš uzskatīja, ka ap 75% literāro darbu ir maznozīmīgi un šo bargo kritiku attiecināja arī uz sevi.

Bet lai cik nozīmīgi A. Rupainu vēsturiskie romāni, jāatzīst, ka viņš kā cilvēks un arī kā rakstnieks biežāk pārprasts, nekā saprasts».

Raktsnīku cēlīna daleibnīki Nu kreisōs Leonards Latkovskis, Heronims Tichovskis, Albersts Raidonis, Bonifacijus Briška, Ontōns Zvīdris, Jōns Klīdzējs, Jezups Lelis, Janina Babre, Ontōns Rupains, Pauline Zalāne

TORONTO LATGALES KULTŪRAS DIENĀS 1973. GADA 6. OKTOBRĪ

mu sekas, no kurām vēl šodien cieš visa Rietumu pasaule. Paneiropas prezidents Dr. Oto fon Habsburgs (Otto von Habsburg) Rietumu politiku toreiz izdarīto kļudu analīzē publicēt 1996. g. 10. maija bijētēnā, uzsvēr, ka vislielākā no tām ir Jalta, tā saucamā Potsdamas konference, no kurās sekām vēl joprojām nevar atrīvoties Eiropa un visa Rietumpasaule. Viņš raksta — Jalta un Potsdama bija un paliek staļinisma zīmogs, uzspiests pasaules politikai. Dr. Oto fon Habsburgs izsaka pārliecību — ja toteiz komunismus un tā noziedzība būtu pareizi izprasta, tad nebūtu pielaista tai brīva rīcība verdzībai un kriminālai noziedzībai pret cilvēci. (!)

Tamēdēj Saeimai nekavējoši jādeklērā Latvijas okupācijas fakts. Valsts drošības iestādēm jāatkāj un jānodod tiesai visi, kas aktīvi piedalījās tautas iznīcīnāšanā — KGB, izsekotāji, ziņotāji, nodevēji. Latvijas lielāko pilsētu laukumos jāuzcel komunisma totalitārisma — sarkanā genocīda liecību skulptūras un plāksnes.

Atgriežoties pie Otrā pasaules kara beigu posmā, kad latviešu bēgļu masa nokļuva bezjēdzīgajā drūzmā kopā ar daudzām citām likteņa piemeklētām tautām piebīvētās nomētnēs Vācijā, var teikt, ka ticēja un cerēja, ka Rietumu lielie reiz nāks pie skaidribas un pielaistās pirmskara rupjās kļūdas tiks diplomātiskā vai ar militāru varu izlabotas, tad ceļā atpakaļ uz dzimteni būs brīvs. Mūsu politiķi un sabiedriskie darbinieki pat atrunāja emigrēt uz Venesuēlu un citām tālajām aizjūras zemēm, lai atgriešanās dzimtenē nebūtu pārāk grūta. Tā cerēja toteiz latviešu trimdiniems un sapņos jau skaitīja atgriešanās dienas pienākšanu. Ilgi gaidītās cerības arī piepildījās. Šķēršļu atgriezītes kopš 1991. gada vairs nav. Katrs var pārnākt un nemēt daļību okupantu izpostītās dzimtenes uzbūvē. Tagad viss atkarājas no mūsu pašu gribas, aktivitātes un uzņēmības. Saimnieciskā un kulturālā attīstība un labklājība atkal ir tautas rokās. Katrs ir savas un tautas laimes kalējs. Bet arī patvēruma zemēs palikušie nedrīkst būt tikai vērotāji lomā. Ar visiem iespējamiem līdzekļiem arī tiem jāiesaistās dzimtenes uzbūves talkā.

Dzejniece Aspazija toteiz sacīja: «Mēs nedzīvojam sev vien un arī nemirāst sev vien. Mums jānes tālāk laika uzdevums. No drupām jāuzlasa tās vērtības, no kurām dzīve vēl tālāk varētu zelti.» Šie ievēromās dzejniecei vārdi no pietri jāņem vērā katram kā dzimtenē, tā arī trimdā.

14. jūnijā visai pasaulei jāizgaismo Teherānā pieņemto noziedzīgo lēmu-

PĒTERIS GLEIZDĀNS

RĒZEKNES MĀKSLINIEKU VASARA

* Rēzeknes kultūrvēstures muzejs jūnijā slēdza grafikas un akvareļu izstādi no fonda kolekcijām, eksposīcija bija veidota no novada mākslinieku dažādu laiku darbiem (sākot ar 50. gadiem) — Elgas un Vladislava Pauru, vecmeistarū Ērika Caunes un Jāņa Undas akvareli, Jura Brieža, Pāvela Ostatceva, Pētera Gleizdāna grafika u. c.

* Līgo svētu priekam un līksmībai Rēzeknes tipogrāfija laida klajā grāmatu ilustratora Jāņa Gailuma satīras un humora ekscentrisku zīmējumu divus albūmus, katrā vairāk par 100 darbiem.

* Rēzeknes kultūrvēstures muzejā no 17. maija līdz 16. jūlijam bija savdabīga gleznotāja Jakova Bektovas (1900—1990) darbu eksposīcija. Skatot to, atmiņā atausa autora sadzīves savdabības: 50 gados Jakovs mums, Rīgas lietišķās mākslas vidusskolas Rēzeknes filiāles audzēkniem (nodarbiņas tolaik notika tagadējā muzeja telpās) nesa atrādīt sava Keizeriskās Mākslas akadēmijas Sanktpēterburgā iegūtā diploma kopiju, lai atgādinātu, ka pēckara Rēzeknē bijis vienīgais diplomētais mākslinieks, vasaras naktis gulēja dārzā zem ābeles.

* Ciemojoties pie manis, vienmēr apsēja gaiši ziliu kaklasaiti un maiņi smējās, ka mana istaba atrodas virpuku veikala, kas tiešām tā bija.

Būdams Rēzeknes kultūras nama tēlotājas mākslas studijas ilggadīgs vadītājs, gipšs (ornamentus, sejas detaljas, antīko paraugu atlējumu maskas, galvas utt.) zīmēja kopā ar studijas dalībniekiem un vairākkārt uzsūvē, ka māksliniekam arī pēc diploma spēmīšas daudz un sistematiski jāzīmē.

* Muzeja jaunatklātajās izstāžās zālēs no 17. maija līdz 16. jūlijam rēzekniešu uzmanībai bija nodota Kārļa Jansona (1896—1986) piemītas izstāde. 1939. gadā viņš pēc Triju Zvaigžņu ordeņa kavaliera tēlnieka L. Tomašicka idejas skices izveidoja baroko Latgales monumentu «Vienoti Latvijai» Rēzeknē, kuru 1992. gadā uzticēja atjaunotā Aglonas katoļu dzīmējā.

* Rēzeknes mākslas koledžas rokdarbu nodājas audzēknes Linda Meščanova, Inese Kampāne, Ieva Adāne, Gunta Madelāne, Agrita Ritiņa, Liāna Lukjanova vasaras brīvdienās darinājā atjaunotā Aglonas katoļu dzīmējā.

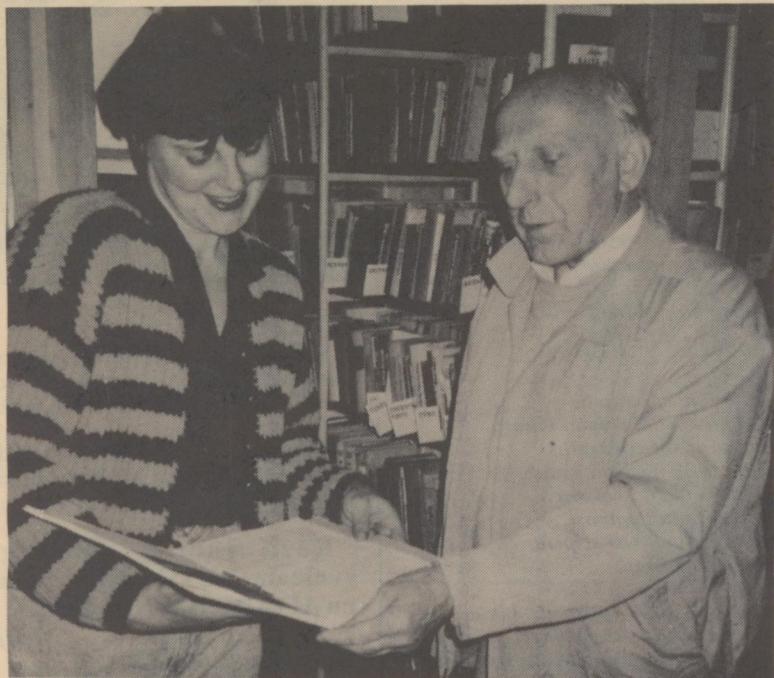
* Rēzeknes mākslas koledžas augstākajā studiju posmā mākslas bakalauru programmas apgušanai šogad uzņēma 15 studentus, stājmākslus un telpu dizaina, un 20— pedagoģijas specialitātēs.

* Rēzeknes MK audzēknes Sanita Rancāne, Daiga Toms, studentes Līga Jukša, Agita Nālimova, Daina Sproģe, Solvita Ludborža šī gada plenēra studijās, vadītājs Anatolijs Zelčs, Čehijā gleznoja Prāgu, Sudetu kalinus un kā Līgo svētkus svin Latvijas vēstniecībā, Polijā zīmēja Varšavas arhitektūru, Cēnstoħovas klosteri, Osvencinas memorālu, Lietuvā viņu uzmanību piesaistīja Trāķu pils, studiju materiāli tapa arī pašu mājās — Tukumā un Ludzā.

* Augusta sākumā Krāslavas rajona padome rada iespēju veicināt lietišķās mākslas studiju vadītāju 10 dienu semināru Aglonā, vadītāja Vija Ābele, Rīga.

* Jūlijā Antons Ušpelis atgriezās no

ANTONS RANCĀNS

DZEJNIEKS DZIMTENĒ**A. BITINAS IEPAZĪSTINA AR DZEJNIEKAM VELTĪTU MAPI**

Dzejnieks un publicists, redaktors un sabiedriskais darbinieks Alberts Spogis

Dzejnieks gāja un atcerējās, lai stiprinātu savus fiziskos spēkus, lai

PIE VĀRKAVAS VIDUSSKOLAS SKOLOTĀJIEM STĀNISLAVA UN JANĪNAS VILMANIEM

savā dzimtajā pusē Vārkavā ierodas vismaz reizi gadā, bet katrs šāds brauciens ir ne tik vien tikšanās ar laimīgo bērnības zemi un tās cilvēkiem, vēlreizējā pakavēšanās tik labi zināmās vietās, kas tomēr gadu gaitā stīpri vien mainījušas, bet arī kā sava veida jaunu ideju un atziņu pāsmelšana nākamajiem darbiem. Te nemanām citiem urdzē viņa iedvesmas avots, kas devis neskaitāmas vārsmas.

„Aizgājām pie sena krusta, kurš māju saimniekam tik pamatīgi apkrauts ar dēļiem (citas vietas, nabags, nav atradis), ka vien milzu kļavas vēl no tālienes rāda vietu; pie tā koka, kurš viņa dvēselē iestākās, kā skaista dabas ainava; uz pirmo skolu, kur tagad ir Vārkavas pagastas nams un bibliotēka, bet viņa atmīnas vēl saglabājušas seno klaūnu aprīses, pie Vārkavas vidusskolas skolotājiem Vilmaniem, kuri todien gatavojās novada tautas amatnieku un folkloristu saietam un kuri gan bērniem skolā māca latgaļu valodu, gan vāc zīnas par novada kultūrvēsturi; pie kāda jaunības drauga, ar kuru kopā izsaprojuši ideju par trissūrveidiga saietu nama būvi un tikpat kā nodibinājuši savu kultūras brālibu...

redzētu sirdij tuvo vietu evolūciju un, lai viņa dvēsele uzlādētos no jauna ar visu, kas te nos pozitīvu potenci.

Katrā var nākt uz dzimtajām mājām, bet dzejniekiem tas viss ir kādas ipašas auras apdvests. Un vijam bija patīkami, ka pagasta bibliotēkā vadītāja Aija Bitinās varēja parādīt mapi ar izgriezumiem no periodikas ar ziņām par viņu un grāmatām, par nenogurdināmo darbību tālu prom no dzimtenes, bija patīkami un aizkustinoši palāsti skolēnu acerējumus par dzejoļu grāmatām, ko glābā novada patriote un bērnu audzinātāja Janīna Vilmane. Un vai maz prieka sagādāja gājiens pa ezera malu, lai arī tas tik aizaudzis, ka nedomā pieklū ūdenim caur kārku dzīvo žogu un slapjajiem krastiem. Par katru ko citu, kas var veldzēt un iepriecināt sirdi, varbūt arī sarūgtināt. Bet vai par to turēti jaunu prātu uz zemi, no kurās tik ilgi šķirts...

A. Spogis šoreiz bija gādājis, kā māsu un citu radu, kaimiņu kompānijai aizvadīt Ligo svētkus, kuri šeit allaž bijuši lielā godā, viņam līdzi visur bija dzives biedre Marija, kurai šī bija pirmā iepazīšanās ar Latgali.

JŪLIJS JOHANSONS**SAULES STARS PĀR CELU**

Laiks tā kā būt pagriezenam uz viņa mājām — nodomāju, kad krietņu stundu biju locījis kilometrus pa jūrija saules piekveldēto meža celu. Viņš — «Breša zemnieks», jauns pui- sis, kurš atgriezies tēva mājās un dzīvi cerīgi sācis gandrīz pussimtā hektāru lauku un meža. Nu ir deviņdesmito gadu otrā puse un viņam, tāpat kā simtiem citu latgaliešu lauku cilvēku, daudzas cerības jau izgaisušas kā lielcela putekli vēja. Gribējās paraudzīties sajā zemnieksētā, kā daļas Latvijas lauku postā abas vainīgās puses — tautas slinkums, nespēks un varas vīru nespēja vai pretdarbība.

Esmu ieradies negaidīts, tālab viss te kā parastā ikdienā. Nav posta, baraka, tomēr par ziedošu šo sētu arī nenosaukt. Paradoksāli, bet pāri dabas zaļajam dāsnumam cilvēku sejas atspoguļojas daudz pelēka — grūtsirdība, paviršība, iesākti un

GRŪTS UN PRETRUNĪGS dzives ceļš gaān bērnībā, gan arī vēlāk bija dzejniekiem Seimanim Putānam (1892—1969). Dzimis bijušā Daugavpils apriņķa Biķernieku pagastā, beidzis divkās ministrijas skolu un tālak izglītojās pašmācības ceļā. 1913. gadā iesauktais armijā, divas reizes piedalījās pirmajā pasaules karā un no 1916. gada sācis publicēties. Viņa dzīves laikā izdots vairākas dzejoļu grāmatīpas. Dzivojis Rēzeknē, Daugavpili, Talsos, Tukumā, Rucavā, kam pieder ilgākais posms — no 1933. līdz 1942. gadam, vācu okupācijas laikā (1942—1944) Jelgavā, tad atkal uz īsu laiku atgriezās Latgalē, tad Rīgā līdz 1954. gada vidum un beidzot Rēzeknes rajona Ančupānos un Jurkās.

Ar S. Putānu iepazinos vēl bērnībā, kad mācījos 2. klāsē. Kādu puskilometru no mūsmājām dzīvoja bērnības draugs — viņa māte un Seimaņa sieva bija māsas, trešā dzīvoja kaut kur Preiļu pusē. Pats Seimaņš Putāns tajā laikā dzīvoja Rucavā un strādāja par pārmijnieku dzelzceļa Rucava—Liepāja posmā, netālu no Lietuvas robežas. Kad apcīmuju draugu, iznāca redzēt arī dzejnieku. Viņš bija viņa auguma, līdzi nēsāja čemodānu ar grāmatām un daudzām skatu kartīnām, kuras neliedza mums aplūkot. Skolas laikā man bija daži žurnāli «Zīdūnis» numuri ar S. Putānu dzejoļiem, sevišķi patika tas par Rēzeknes veco pilī.

Tuvāk iepazīties izdevība bija 1944. gada rudeni. Tas bija smags laiks. Vasārā pārbrāzās kara vētra, no austriumiem Latviju pārpludināja Stalina ordas, kas nepazina humānismu. Kara laikā dzīvoda Jelgavā, viņš bija pazaudejīs maju un lielu daju mantības, bojā aizgājušas daudzas vērtīgas grāmatas. Vecāko dēlu Konstantīnu iesauca legionā un viņš gāja bojā frontē pie Veikajiem Lukiem.

1944. gada rudeni S. Putāns ar ģimeni pārbrāuca uz Latgali un apmetās uz dzīvi pie sievas māsas Ančupānos, ar viņu ieradās sieva, dēls un divas meitas. Dēls Alberts bija vecāks, dzimis 1927. gadā, meitas — jaunākas. Viņas sāka mācīties Rēzeknes vidusskolā, viena septītajā, otra — devītajā klasē (es mācījos astotajā). Dažreiz mums iznāca satītīs un aprūpītās, arī par dzīvi un drūmu laiku, kas piemērījis mūsu zemi. Latvietis vairs nebija saimnieks savā dzimtenē, visādi priekšnieki un direktori ieclīda no austriumiem, lai mūs mācītu dzīvot, bet daudzi tautieši bija aizklīduši svešumā, lai dzīvi sāktu no jauna.

1945. gada pavasarī Putānu ģimene aizbrauca uz Rīgu, šoreiz uz ilgāku laiku, mani 1950. gadā iesauca armijā un mūsu sakari uz laiku pārtrūka. Pārnācis no armijas, pa ceļam uz mājām 1953. gada decembrī dažas dienas uzturējot Rīgā — tur dzīvoja mana tēva māsa un daži pazīši. Apmeklēju arī S. Putānu — viņš bija apmeties Dzegužu ielā Pārdaugavā, vienīstaba dzīvoklī. Sastapu jaunāko meitu.

Paspriedām par literatūru un pasaules politiku, pastāstīju par saviem armijas piedzīvojumiem Mukačevā un Ūžgorodā, kur aizritēja trīs gadi un devīji mēneši, atšķirtam no dzimtenes. Tas viņu intereseja.

hektāru, šogad — vairs tikai dažos. Arī kartupeļi laksto vien savam terījam vajadzīga gabaliņa. Sākumā bijis 16 liellopu, šodien aplokā ganās uz vienas rokas pirkstiem saskaitāmi ragaipi, pa ziemu atstāšot vēl mazāk. Sākumā bijuši vairāki traktori, automašīnas, cita tehnika, šodien — viens tikai tirumam un viens pa lielcelu braukšanai ātrāks riks. Sarukuma iemesli — krediti, parādi, jo piens, gaļa un graudi ar katru gadu kļuvuši aizvien mazāk peļņas spējīgi.

— Kļuva izdevīgāk graudus un pieni izbarot cūkām, — rūgti joko saimnieki. — Badu neciešam, nav naudus arī, — viņš spēj vēl pasmiesties. Kā lai nesmiestis cilvēks, kurš nav radījis bērnu, — lētākā «krutkā», nelegālā «točka» nav pārāk tālu. Negriboj bojāt attiecības ar kaimiņu, tomēr līcis saprast, ka neatzīst tādu pilniņu.

— Esmu ciešams kokapstrādātājs, varu metināt un šo to citu darīt ar dzelzceļiem, tomēr nopelnī daudz daudz mazāk kā tie apdzīrdītāji, — viņš stāsta un rāda uz palielu, gandrīz

**JĀNIS VIĻUMS
TRŪCĪBAS UN
NEMIERA GARS**

Šķiroties iedeva Augusta Saulieša romānu «Mainīgos vējos», kas bija par P. Stučkas valdišanas gadiem Latvijā un cilvēku bojā eju.

Latgale viņa mājas bija no 1954. gada maija. Sākumā dzīvoja Kalna Ančupānos, kur mājas no trim pusēm bija lapu koku meža ieskautas, bet austriums netālu stiepās Daugavpils — Abrenes dzelzceļš. 1960. gadā te bija iebraukuši S. Putāna radinieki no Daugavpils rajona, brālis, un māsa un citi, kādi četri cilvēki. Bet drīz šīs mājas tika pārdotas, tajās apmetās kāds inženieris ar ģimenu, bet S. Putāns pārcēlās uz Jurkām pie savā sievastēva. Tas no manām mājām bija divu kilometru attālumā, varēju apciemot reizi vai divas mēnesi. Tanī laikā jau uzrakstīja arī pa kādam dzelzceļotām (biju sācis no 6. klases, rakstīja arī armijā), Seimaņš Putāns bija mans pirmsākums vērtētājs, deva pamācības.

Viņš šajā laikā tāpat uzrakstīja par kādam darbam, Rakstnieku savienībā uzņemts 1960. gadā. Pēc kara izdots divas viņa dzejoļu grāmatīpas, sakārtotas no agrāko gadu krājumiem izlašu veidā: «Dzejas» 1949. gadā un «Tovā vīrādā» 1960. gadā. Dzīvoja ar nelielu pensijas pabalstu, arī pārtikdams no ģimenes dārzinā. Sievas vecākiem sava iztikšana bija. Grāmatas pirkā retu reizi, vienu otru no saviem krājumiem piegādāju viņam izlašīšanai. Strādāt smagus

**SEIMĀNS PUTĀNS
BAZNEICĀ**

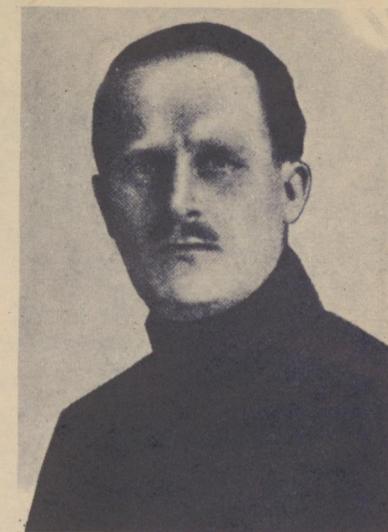
*Es tur pi kōjom Bezvaineigōs
Grēciniku glōbējas
Uz celīm kritu, izstōsteju
Sovus vōrgus, cīssōnas.
Jei kotram pasnādz soyu rūku,
Kas tikai lyudz jōs paleiga,
Kas apspīsts, skumeigs pi jōs
steidzās,
Vēl nikod atstumts nabeja.
Jei izklausēja arī mani,
May sovu rūku pasnēdze
Un mani, zamu pakrytušu,
Sirdi, gorā pacēle.
Es aizmērs tod vōrgu zemi
Un vysim vysu pīdevu.
Ar jaunu spāku apdōvynōts
Uz sātu laimeigs atgāju.*

KAI GRIBIT

*Jo grībit, saucit, draugi, mani
par dejnīku — rauduli:
jo dzīsmēs nikō loba nava,
tik vōrdi: skume, osoras.
Es labprōt raksteigu kū cytu —
dzīsmes skaistas, jautrōkas,
bet, kū lai doru, ka es taidu
turu dzīšnu dōvonu.
Man pateik klauseitīs, kai cyti
dzīd dzīmes, pylnas skumeibas,
maju pateik klauseitīs, kai dzīsmēs
apdzīd vōrgus, cīssōnas.
Leidz nōvei skumšu arī es,
leidz nōvei skumeigs staigōšu,
un laikā idvsuma dzīsmes
es pylnas skumes dzīdōšu.*

darbus nevarēja, bieži kāds laiks bija jāpavada slimīcā.

Viņam bija īpaša interese par katru

DZEJNIEKS S. PUTĀNS

jauniznākušu grāmatu. Tajā laikā sāka izdot V. Austruma un A. Grigula «Latviešu literatūras kritiku» 5 sējumos un «Latviešu literatūras vēsturi» sešos sējumos. Pēc katra sajēšanas kopīgi apsprendām vienu vai otru rakstu, runājām par tā autoru. S. Putāns savus darbus uzglabāšanai nodeva sakārtotājam Steponam Seiļam (1909—1979), dažreiz arī S. Seiļu apmeklēja savu literāro draugu. Bet lielāko tiesu saskarsme notīka ar manu starpnieci. Sievastēvs nereti rīkoja talkas, svētkos bieži vien brūvēja alu — tad sanāca visi kaimiņi. Arī man gadījās būt šajā sabiedrībā. S. Putāns kopā ar visiem sēdēja pie galda, bet dzērieniem nepieskārās, viņš tos sauca par «velna dzīru». Kaimiņi, kā jau laucinieki, mēloja par dārziem, ražām, bet viņam labāk patīka paklausīties par vecākajiem un jaunāko laiku rakstniekiem. Viņš interesējās arī par ģeogrāfiju, vēsturi un astronomiju. Neiztika bez politikas. Aizvien skaidrāk bija redzams, kāpēdīvo ista demokrātija, lai nepastāvētu cenzūra.

1967. gadā Rēzeknē atzīmēja dzejnieka 75. gadu jubileju. Svinībā piedalījās viņš pats, bet veselības stāvoklis bija paslītinājies. 1967. un 1968. gadā viņš bieži bija spiests būt slimīcā. Kad kādu reizi bija izrakstīts, atstātīja zīmīti, lai apmeklēju dzīves vietā. Kad ierados, sirmais vīrs sūdzējās par savām kaitēm un sacīja, ka laikam gan ilgi vairs neesot atlicis dzīvot. Tomēr viņu vēl joprojām viss interesēja, sevišķi nākotne. Kāda tā būs? Viņš iestājās par to, ka Latvijai jaagtūst neatkarība, jāpiedzīvo ista demokrātija, lai nepastāvētu cenzūra.

1969. gada 22. martā Seimanis Putāns uz mūžiem slēdza savas acis, nesagaidījis jauno Ziedoni, par kuru kādreiz dzīvoja. Nesagaidījis jauno atmodu, kad virs Latvijas pacelsies brīvais sarkanbaltsarkanas karogs. S. Putāna mirstīgās atliekas gulditas Rēzeknē, Miera ielas kapos. Pavadītāju viidū bija rakstnieki no Rīgas, daži no viņiem jau mūžābā kā Jeronīms Stulpāns, Edgars Damburs, Stepons Seiļs un Rēzeknes komercskolas direktors Broņislavs Spūlis, bija arī Andris Vējāns, Marta Brbale, Pēteris Zeile, Juris Pabērs un Viktors Līzēmnieks.

Pēc gada — 1970. gada vasarā 96 gadu vecumā nomira viņa sievastēvs.

sakot, kamēr nauda kabatā. Bieži vien latīņus «konfiscēju» un atdodu pēc dzīrem, un cilvēks saka paldies. Nē un nē, es nepadošos. Ja mans tēvs, onkuļi un citi radi izturēja gan legionā, gan partizānu cīņas, gan Sibīrijas pārbaudījumus, es savādāk nedrīkstu. Jātūrpina Latvijas brīvības cīņas...

Piekritu un secinām, ka toreiz bija grūti, bet tagad grūtāk tāpēc, ka nav zināms, kur īsti ir ienaidnieks. Šajā gadījumā — kurš ir Latvijas zemniecības ienaidnieks, jo šajā laikā tas meklējams starp savējiem.

— Vispār jau loti grībētos mierīgā garā saimnieket savā zemē, nekarot ne ar vienu. Grībētos restaurēt māju, ierikot kamīnu, sadedzināt krievu laiku stulbo literatūru, nopirk labas grāmatas sākumā, sacīsim, par 1000 latiem...

Iebilstu: tad jau par tevi smiesies, ka grāmatas pērc metriem.

JĀNIS RIHTERS MŪSU KRUSTS —

tā Feimaņu draudzes loceklī nosaukuši pieminekli, kas celts par godu katoļu baznīcas jubilejai 1825. gadā un ko izsludināja pāvests Leons XII, nākamais, 1826. gads, visā pasaulē bija svētais. Kā rakstīts vecajās hronikās, šis piemineklis celts par Feimaņu draudzes līdzeklēm. Pāvests Jāzeps Kērkillotti kopā ar vikāru Vincentu Lignarski būvniecību pabeidza 1828. gadā.

Zināms, ka piemineklis pamata būvēts no akmenēm, kieģeliem un kalkiem, apakšējā daļa kubveidiga, pārejā — piramīdeveida, pamatāmenī vēl tagad labi saskaņams uzraksts «1828 r. murovany».

Vēsturnieki liecina, ka obelisks celts vietā, kurā bijusi Feimaņu pirmā baznīca.

Laika, vēju un lietus iedarbē bija sācis drupt, restaurēšanu uzņēmās tā laika (1905—1918) draudzes pāvests Tadejs Ronkais, uzstādīja statuju ar Pestītāja tēlu, kurš stāv Golgātas kalnā un tā skatiens vērsts tālmā. Laika gaitā arī šī statuja bija zaudējusi krustu un tikai tagad, Neatkarīgās Latvijas valsts atgušanas sākumā, 1990. gadā, pateicoties Latgales koktēniem Antonam Rancānam, krusta nesējs Feimaņos atjaunots.

BIJA SKAISTS saulains vasaras rīts, kad, piecēlūšies, redzējam — krievi pa lielceļu ar zirgiem ved lielgalbus Rēzeknes virzienā, paši bariem iet līdzās. Pēc brokastim aizgāju pie kaimiņiem un mēs trīs puši, viši tuvi radinieki, devāmies uz Kapu mežu tos skatīties. Nostājāmies lielceļa malā zem egles. Lielos lielgalbus vilka seši zirgi, sajūgti pa diviem, viens pāris aiz otra, vidējos savukārt četri zirgi divos pāros un mazos — viens pāris. Pie katras lielgalbala uz solīja sēdēja pa diviem sarkanarmēniem — viens vadīja zirgus, otrs blakām bija komandieris, visi pārējie soloja nopaļus, kā pagadās, bez ierindas, kājas vien pīrbēja, autas balto brezenta zābakos — toreiz viņam vēl nebija slaveno «ķirkas». Jādomā, ka šie sākumā bijuši zaļganā krāsa, bet saulē izbalējuši un klāti putekļiem. Mugurās bija nātnas gimnasjorkas un kājas kas līdzīgi galīši biksēm, pār pleciem ruļļos satīti šīneli, kas izskatījās kā motociklu riepas. Šautenes pār pleciem neatceros, varbūt bija sakrautas kādā atsevišķā vezumā. Vispār jau tās bija, 1891. gada izlaids un gari kā iesmiņi četrkantaini durķi — tādus bruņotus krievus vēlāk tiku redzējis Rēzeknē. Cepures arī neatceros. Vienas bija ar nolaižamām ausīm un tādiem kā tornīšiem virsū, no kā cēlies sakāmāvārs: «Augšā puļķitis, apakšā — muļķitis». Vēl bija arī «laivīgas», bet virsniekiem «furažkas» — zemas un plakanas kā plāceņi. Uzpleču nebija, ierindas ietērpa virsniekus nevarēja atšķirt no zaldātiem. Viņi arī satiekotos uz ielas nesveicināja savus augstākos pakāpē, tikai noskatījušies no mūsu karavīriem sāka to darīt. Arī solīj neprata. Skolotājs mums teica: «Tas nekas, ka krievu karavīri solot neprot, toties prot karot, ir labi karotāji».

Karam sākoties, visa pasaule dabūja redzēt, kas viņi par karotājiem — atkāpās līdz Maskavai, Ļeņingradai un Staļingradai. Ja amerikāni nebūtu snieguši to milzīgo un daudzveidīgo palīdzību, nevar zināt, kāds būtu kara iznākums.

8. AA visu laiku jāpaliek neprofesionālai apvienībai, taču mūsu apkalošanas centri un dienesti var pieņemt algotus darbiniekus.

9. AA nav jārada organizēta struktūra, bet mēs varam izveidot dienestus vai komitejas, kas ir tieši atbildīgi tiem, kurus apkalpo.

10. Anonīmie alkoholiķi neieņem nekādu pozīciju jautājumos, kas neatneicas uz viņu darbību, tāpēc AA vārdū nevajag iesaistīt publiskās diskusijās.

11. Sakaros ar sabiedrību balstāmies uz AA pievilkību, nevis propagandu, mums vienmēr nepieciešams saglabāt personisko anonimitāti kontaktos ar presi, radio, kā arī filmām.

12. Anonimitāte ir mūsu tradīciju galvenais pamats, kas pastāvīgi mums atgādina, ka principi ir svarīgāki par personībām.

SAULES STARS PAR CEĻU

Sākums 3. lpp.

metriem grāmatas var pirkst ne izrādišanai, bet lasišanai. Lasu ļoti daudz, jo jūtu baigos robus savā intelektā, — viņš smejās, — vai, kā tur moderni saka. Vai labas grāmatas nekalpos arī maniem bērniem?

Sienalaiks šogad nepastāvīgs. Pēcpusdienu gadās saulaina — steidzam plavā traktora piekabē sacelt pirmo vezumu. Prasu, vai visu plāus

LĪTYVYS POEZEJIS PAVASARA
ATBOLSS
OSKARA SEIKSTA
ATDZEJŌJUMI
VLADS BRAZŪNS

APGAISMĀNS

tāvainis dzymta vīsmileiba
mīneša gaisma pylnuo
akmini zemi cyloj
tymsumu bolūži kņuopoj
mejās gaisma prei smerti
ladi acis atspied
pagaisynuotu engeleibu
dzanuš piec bols teirs.
laiks atskrin kai žurka
i šaiopus — tuo acis leks
kaulu kreitu i bāsimi
kreitā kreitā syuc
bolts asu i atlaidis
pi kopu sātmaļa paglobuos.

JULEJA JEKENTAITE
KAS VERĀS IZ MYUSU
NU TYMPUS

Dylst cīteja nervu dzeislys,
seja juo
kaai nakti
leita iudini puordauzeitys drēbis
iz kaprona viervu
ar vieju jī runoj,
bet bezvērts tī vuordi
navar jī pīceļ,
kas tymsumā ikrīts
i verās iz myusu
caur takāša iudīja straumi —
deformējas mīsa un vuordi
cytādā gaismā
ar staipēku atvasem
nagaidūt iznyrst.

VALDIS GEDGAUDS

Pošā klusuokā pohmeju stuņdē

pīsaceļ i klausīs
kai maigi nūgrab atslāgs
kod sātu pamat
nūskumeigs Dabasai saimnīks
atsasiest i pasaver iz aizkoru
aiz kura gaida tevi
dyustūss Veļu dīnys reits
nūruopoj da virtuvis iguļcoj
ryuoja iudiņs a piec tuo
otkon
atsaguļsti
i māms pavaicōj
Radeitoja
voi to vīn tai
tikai tai
dzymst degenerats
Paradzūns Tāvs
Dāls i Slapkuņi Poets

ARVĪDS ŠLEPIKS

Mīļaju tāvu i muoti
mīļolu tāvaini i sīvu i muosu
i bārnus sovus i svešūs
mīļolu Divu i zemi i zuoli
i dinu i nakti i vokoru
spīgeli suni i patimsi
i skauju tuoli kas atspied
mieneša gaišajā
pīrē
i vēl tyukstūšu lītu kurūs nakjau
pat nanūjaušu eksistejam
nairadzu tāva i muots i sevis
i muosys i sīvys i tāvainis
nairadzu ni zuolis ni zemis
ni tyukstūšu vysdažaiduokūs lītu
kurūs nakjau pat nanūjaušu
eksistejam
voi es tāids lobs voi švaks
voi nu tīsys pats sevis napazeistu
i skauju vot tai kai tuks traunks
nazynuodams vuordu nūzeimū?

APSVEICAM

Vareni, tik vareni vasara uz saviem zaļajiem pleciem nes tārķus un rūdzus, un divu mūžu tīkšanos.

Jau desmit gadi, kopš staltais vārkavietis Vanagu Mačānos plūca baltu rozi...

Kāzu jubilejā sirsniņi sveicam RUTU (dzim. Sola) un AIVARU DZENĀS Preiļos!

Vedeji

RŪGTS, RŪGTS, RŪGTS!

No saknes zieds uz augšu veras,
No saules jaunā diena aug.
No sirds aug tava milestība.
Šī klusi slēptā saule, raug,
Tā acīs mīrdz, tā sejā staro
Un visās tavās domās zaro
Kā koks, kas sniedzas visam pāri
Un ziedus ceļ pret debesāri.

Kārlis Skalbe

Šā gada 17. augustā «Jā!» viens otram Stabulnieku pagasta kultūras namā pulksten 12.30 saka INTA BROKA un ANDRIS VILCĀNS, kopīgu dzīves ceļu sākot, laulības notiks pulksten 14.00 Vidsmuižas katoļu baznīcā.

Sirsniņi sveicam jauno pāri, saucam «Rūgts!» un vēlam laimes, saticīgu un kuplū ģimeni!

Broki un Ribule Dekšārēs, Rancāni Preiļos

AGRIS LIEPINĀS,
«DIENAS BIZNESSA» karikatūru nodāja

A. Šķēle atbalsta ideju atteikties no rajonu pašvaldībām un pāriet uz viena līmeni — pagasta pašvaldībām. Tā tas ir lgaunijā. Atkal šie īgauni — atjēmums reņejas, atjems vēl rajonu pašvaldībā!

Saeimas komisiju preksēdētāji un citi deputāti sanēmuši valsti kontroles ziņojumu par stāvokli krājbankā ar atzīmi «slepēni».

Vairākums deputātu uzskata, ka sabiedrība vēl nav pietiekami attīstījusies, lai VK atzinu mi neradītu paniku.

RAIDĪJUMU PROGRAMMA NEDĒĻAI NO 12. LĪDZ

18. AUGUSTAM

Pirmdiena, 19. augusts
19.00—19.20 «LTS ziņas»
Otrdiena, 20. augusts
19.00—9.20 «LTS ziņas»
Trešdiena, 21. augusts
19.00—19.10 «LTS ziņas»
Ceturtdiena, 22. augusts
19.00—19.20 «LTS ziņas»
21.00—22.30 Jaunavas Marijas Debesis uzņemšanas svētki Aglonā. Svetku Lieči mīse.
Piektdiena, 23. augusts
19.00—19.20 «LTS ziņas»
Sestdiena, 24. augusts
19.10—19.40 Videofilma «Turisms ASV 3. sērija "Minesotas skices"»
Svētdiena, 25. augusts
19.10—19.40 «Durvis uz panākumiem».

Turpinājums sekos.

jādodas uz savām mājām vairāk vai mazāk saindētā pilsētā. Aptaustu viņa doto maizes kļaipu, atceros, ka tādus cepa arī mana vecāmāte, un domāju — cik savādi ir mūsu valsts zemnieki. Vieni padevušies šī laika bezjēdzībai, bet otri — arī viņš — cīnās un iztur. Viņiem jāiztur, jo uzvar stiprie. Un mēs joti labi zinām, kur ir Latvijas brīvības uzvaras spulis.

... Kad gāju uz viņa māju, saules stars pār meža ceļu parādīja, kur bija īstais pagrieziens sānceliņā. Tā bija laba zīme.

Iespiedloksne.
Datorsalikums Livija KALVĀNE,
datoraplaušana Solveiga SARKANE.
Iespista SIA «Latgales druka»
Baznīcas iela 28.